meas Et suscipe eum pro immensa laude et gratiarum actione
sublimissima omnium beneficiorum tam corporalium quam spiritualium que a te
vmquam suscepimus pro restauratione remedio et emendatione
omnium defectuum quibus subiacemus pro sufficientissima quoque persolu
tione omnium bonorum que vmquam omisimus Cum hostia leuata
et cum multa deuotione deposita accipe calicem non modica re
uerentia metuque ad pectus dirigens dicas Fili mei re
Deinde fiat consecratione sanguinis eleua calicem illum preciosum
preciosi sanguinis qui igne amoris feruet et ebullit vultibus
quasi patris onde rogabis eum corde deuotissimo vt quemcumque
indignatus nobis propter peccata nostra iam visus dilectissimo vnigeniti
sui sanguine inmaculato conspectu vultum patris indigna
tionis in mansuetudine nobisque indignetur impendere veniam pro
quibus et vnigenitus suus filius impendit et sanguinem Ibi bre
86 uiorem modum et formam meditandi in eleuatione O cleme
tissime pater ecce quem amas offero tibi amore eius miserere
mei Ad calicem En pater sanguis filii tui iam nunc igitur
esto placatus super multitudinem peccatorum nostrorum Amen
Finit summa declaratiua beati Archim Comariensis archiepi
super consolatione pusillanimis conscientie dubitantis an missam cele
brare expediat an non

Incipit tractatus de preparatione ad missam domini seraphici Johannis bonauentura feliciter

Ad honorem gloriose et indiuidue trinitatis
et ad honorem excellentissimi sacramenti s.
preciosi corporis et sanguinis domini nostri ihesu
xpi describam tibi formam per quam possis leuiter manudu
ci ad contemplationem tanti misterii ac congrue disponi
ad eius perceptionem. quam non rapido strepitu verborum legere
sed eius sensum cordi efficaciter imprimere debes et ex intimo c
affectu singula quasi in toto vel in parte pro vt sonat sollici
te ruminare Primo quidem fide quali proposito quanta
charitate. propter quid. propter quam causam accedis. vt sic accede
do ad mensam celestis conuiuii iuxta apostolum probes teipsum
diligenter examinando Attende igitur ista quatuor per sin

gula per se et vide ¶ Primo qua fide hec debes circa
veritatem et essenciam huius sacri ¶ Credere debes firmiter et
nullatenus dubitare scilicet quod docet ecclesia chatholica. et pre
dicat. quod in hora expressionis verborum xpi. panis material
atque visibilis advenientem mirifico et celesti pani vero
creatori hore deferens locum suum. scilicet visibilem speciem accidencium
pro misterio et sacramentali significatione relinquit quod desinente eo
mirro et ineffabili modo in eodem instanti ista sub illis accidentibus
variis existunt ¶ Primo illud purissima xpi caro et sacra
corpus quod fabricante spiritu sancto tractum fuit de utero gloriose vir
ginis marie utero appensum in cruce. positum in sepulchro.
glorificatum in celo ¶ Secundo quia caro non vivit sine sanguine
ideo necessario est ibi sanguis ille preciosus qui feliciter manavit
pro mundi salute in cruce ¶ Tercio cum non sit verus homo absque
anima racionali concomitancia est ibi anima gloriosa christi excedens in gracia
omnem virtute et gloriam et potestate in qua reposit sunt omnes thesauri
sapiencie et sciencie dei ¶ Quarto quia christus xpus est verus deus et verus
homo ideo consequenter est ibi deus gloriosus in maiestate sua hec omnia quatuor
simul et singula tota simul sub speciebus panis et vini perfecte continentur non
minus in calice quam in hostia. nec minus in hostia quam in calice. nec
in uno deficiens suppletur alterius. sed in ambobus inveniuntur misterium
de quo gradus summo ¶ Sufficit ei credere deum verum et hominem
sub utraque contentum specie cui assistunt angelorum frequencia et sanctorum
presencia Quare xpus tamen continetur sub istis duabus speciebus

Sed vide quam pulchre xpus sub his tantum duabus
speciebus continetur ¶ Primo quia panis et vinum opti
mum sunt nutrimentum corporis hominis. nam panis nutrit
carnem et vinum transit in sanguinem qui est sedes anime ¶ Secundo
quia eorum usus principalior et communior et mundior et minus
fastidiosus habetur: ideo puritatis spiritualis refectionis optime fi
gurat sanguinem et corpus ¶ Tercio nam panis significat
corpus illud triturat. molatum. pastum. in passione decoctum
igne divini amoris in camino et ara crucis. vinum vero
significat sanguinem qui de vita scilicet xpi corpore in torculari
crucis expressum ¶ Quarto pulchre significat corpus xpi

misticam scilicet ecclesiam collectam ex multis fidelibus prestina
tis ad vitam tamquam ex multis granis et racemis Cum igitur accedis
caue ne dubitando vacilles et tamquam cecus manu reptans
baculo arundineo scilicet argumentis naturalibus et racionibus humanis
querendo quomodo ista fieri possint sicut quondam iudei litigabant
et quidam discipuli scandalizati abierunt retrorsum Sed sobrie teipsum
et totam mentem tuam subiunge fidei quam tantis testibus roboratam
vides Sed cum dubitacionis de hoc sacramento remanet quod a xpo tam
expresse traditum ab apostolis predicatum a sanctis patribus
orthodoxis tot centenariis annorum perseueratum tantisque ceri
moniis tot miraculis et prodigiis et obseruatum quasi testimoniis
palpabilibus vides confirmatum Tolle hoc sacramentum de eccle
ecclesia et quid erit in mundo nisi error et infidelitas et
populus xpianus quasi grex porcorum dispersus et idolatrie deditus sicut
expresse patet in ceteris infidelibus Sed per hoc stat ecclesia
roborata fides. viuet usque xpiana religio et diuinus
cultus Unde inquid xpus Ego vobiscum sum usque ad consum
macionem seculi.

Quare xpus corpus suum dare voluit velatum

Post eciam notare debes quod sit decens
xpisto corpus suum velatum dare Sed cum valeret
fides tua si xpistus in propria forma visibiliter appa
reret etc. et coacte eum adorares Et quod carnales oculi
tantam gloriam ferre possent Nos vero insipientes dicat ut
carnem crudam et hominis cruore in propria forma sua comedere
et bibere possimus Credat igitur omnis dubitans quia sicut olim diuinitas
in utero virginali latuit et filius dei sub humane carnis
velamine visibiliter mundo apparuit sic et glorificata huma
nitas diuinitati coniuncta sub forma panis latet ut nobis
mortalibus compatere et fragilibus possit

De diligenti examinatione et diligenti discussione consciencie ante sacram comunionem

Studio proba et examina teipsum diligenter cum quali
proposito quantaque intencione et disposicione accedis
Ideo discute et reuolue consciencie domum et vide ne sit ibi
forte aliqua turpitudo in mente vel macula extra in carne

q offendi pnt oculi illius q est sub sciou ¶ Primo q
rediens i teorsum ad iuuentute tue mentis quanta mala ab
ineunte etate tua commisisti quanta bona neglexisti qz
breuis vita qz incerta mors qz lubrica et periculosa
via huius tpis. Timina ne forte q absit post prede
te confessione et pniam aliquid in te sit mortale pctm vel
peccandi propositum vnum mortua sit tua misera aia. ac
per hoc a radice xpi et ecclie abscisa. qz ille vivificus
panis et diuinus no prestat influxum vite vel nutrimentum
membris abscisis et mortuis testa scriptura q dicit In ma
liuola aiam no introibit sapia vel habitabit in corpe
subdito pctis vnum a talibus sumitur sacramentum et no res
sacri i. xpi caro gra et dimitas caritatis eius Comedit
gustu et no reficit spm. vadit ad ventrem s no intrat
mentem. deglutit sic abrothanum sine sui lesione et no
viuificat aiam vel incorporat eam sibi neqz vnit. s potius
nausea compellente tale xps euomit: velut cadauer
putidum bestiis deuorandum et auibus: cuius scz infelicem aiam
tradit sathane trucidandam sicut de iuda scriptum est Quoniam
post buccellam introiuit in eum sathanas Caueas ergo si talibus
laqueatus es caue ne pro aliqua causa vel necessitate absqz de
bita contricione ac proposito penitendi ac confessione premissa
accedas ad altare presumas. qz horrendum est incidere in
manus dei viuentis Sed heu quot sunt hodie sacerdotes
miseri et sue salutis contemptores qui corpus christi i altari vel
velut carnes pecudum manducant et inuoluti et coinqui
nati abhominacionibus contingere no verentur et osculari fi
lium dei et matris virginis Vere si hoc sacrificium sus
cipit ds: audeo dicere mendax est et socius pctorum. Insuper
quod deterius est ad tantam peruenerunt isti diebus peruersitatem
et stulticiam quandam vt putent infelicissimi sua scelera
et immundicias pctorum q cotidie recitare [illegible] absqz
pnia et confessione per sacram comunionem quottidie celebrantes
expiare Tales no sunt sacerdotes s sacrilegi non

cristiam sz hetici . perfecto si fide rectam haberet . q peta
timeret q a petis cessaret ¶ Secundo no tantu cordis sz
corporis attendenda e mundicia . ideo caue ne inmundus acce
das . no tm de inmundicia volutaria q mortalis est . sz etia
nocturnali siue casuali macula . q impedit celebrione vbi
no magna necitas vl iussio prepto . vbi g dicta inu
uenuit et dicte macule no deadeo occasione vl causa
per precedentem comipiam vl inordinata crapula . nc seu
ta e nobil mentis inquinatio . per extrinsecam vl illusione
fantasticam carnalium . credo q attende possis saluo melioi
iudicio maxime si singularis deuotio vel solemnitatis
vel alterius cause te exciteret ad celebrandum Custodire etia
debes pudiciam manuu quatiz ptes et omn aliorz me
brorz tuorz puritate vni t consulo vt p ceteris habes oi
tpe maxime du missa celebrat caueas ab oi tactu no
solu turpi et inmundo q fit cu peto sz etia a quibz iderete
et inquinato Et totu te recolligas vt nec actus nec cogitacio
ad aliqd aliud dispergat Et insup curam habeas diliget
No de mundicia et nitore paramentorz altaris et sacroru
vasorz et cu honore et omi diligecia tractet ille q est
angelis et archangel tremebundus ¶ Tercio pba
teipz ex quanta charitate et qli feruore accedis Non
solu enim mortalia sz etia venialia peta per negligentia
et oem multiplicata . et etia per inconsideracione ac per
distractione dissolute vite et male consuetudis . licet
no occidat aiaz tn reddut hoiez tepidu . graue . et
obnubilatu . et indispositu . et ineptu ad celebrandu . insi
du pulueres et stipule venialiu per efflatu spus et fla
ma charitatis vetillet et consumat exardescente igne cordis
et ex consideracoe ppe vilitatis . Ideo caue ne minus
tepidus et inordinatus accedas . sz tueret circumspecte et
considerate Vnde apls ad corinthios vi Iudiciu sibi mandu
cat et bibit qd aptus insinuat cu subdit dicens Ideo
int vos multi imbecilles sunt per fidei constancia et infirm
mi

io2 gnu et pcto sanciati et dormiunt multi scz per torpore
et desidia O q̄s gnes angustie o quante angustie mo
vndiq̄ affligentes. attende indigne horrendu e indiciu
no attende ex nobili negligentia vl' contemptu dampnabilis
culpa Ita cu sacerdos e absq̄ pcto mortali et i proposito bo
no no hns legittimu ipedimentu et no ex reuerentia s̄
ex negligentia celebrare omittit. tuc quantu i ipo est
priuat trinitate laude et gl'a. angelos letitia. pctores venia
iustos subsidio et gr'a. in purgatorio existentes refrigerio
ecclesiam xpi spuali bnficio. et seipm medicina et remedio
cotra quotidiana pcta et ifirmitates Nam sic ait ambro
Si quotiescuq̄ effunditur sanguis chri in remissione effu
ditur. debeo illu sp accipe vt sp mi pcta dimittatur. q̄ semp
pecco debeo accipe medicina Itē priuat se oibg talibg fruc
tibg ex sacra comone q̄ sunt pctorū remissio. fomitis mitigatio.
mentis illuminatio. interioris refectio. chri et corporis eius mystici
icorporatio. virtutū roboratio. cotra dyabolū armatio. fidei
certitudo. spei eleuatio. charitatis excitatio. deuotionis augme
tatio. et angelorū comunatio. Itē no coplet sibi iniunctum magne
dignitatis obsequium nec officiu exercet debite surtutis dei et
tm̄ sp'itū e Maledictus q̄ facit opg dei negligent' Itē cotepnit
xpi preceptu de obseruatia huiug precepti sacri io chrus comi
natur Nisi manducaueritis carne filii hoīs etc et biberitis
eius sanguine. no habebitis vita in vob Itē abiit via
tam sine pugnationis exponens se periculo mortis. qz nisi
recipiat alimentu corporis xpi. et vite vegetatione. efficitur
sic aridu membru ad q̄ no trasmittitur corporalis cibi nutri
mentu ¶ Vltimo quantu in se est euacuat diuinu cultu
et latriam creatori debita ingratg et beneficig Lumī ix°
Si q̄s mundg est scz a pcto mortali et i itine no fuerit scz
aliter ipeditg et no fecerit phase aia illa de populo suo exter
minabitur. qz sacrificiu no obtulit deo dno tpe suo Ergo
quantu pt̄ toto conatu per exerciciu boni opis. lacrimarū
contritione. et deuotionis flama expelle a te oem teporem

et negligētiā ne inemarīs respue tāto𝔷 chrismati dona
¶ Quarto et vltīo ꝓba teipʒ ꝓpt qd. ꝗ ꝓpt quā causā accedis
Et h̄ dirige ac̄e mētis ad duo ꝑncipue. s. ad purū af
fectū. et desiderīu sactū Secūdo ad debitā īētionē et
ꝓpositū necessariū ¶ Primo vide qd desideres. ne ꝓpt aua
riciā ꝗ timore ꝗ vana gloria ꝗ ꝯsuetudine. ꝗ aliq̄
mūdane cōplacētie ꝗ tꝑalis fauoris causa accedas. s. t
mlti diebꝫ istis abutunt ad suā ꝑdicionē qd ē datū ad
salute. ve ve ve dnē ds q̄nti hodie ifelices ad sacros
ordines et diuina mysteria accedūt. nō celeste pane s̄
terenū. nō q̄rentes spūm s̄ lucrū nō dei honorē s̄ sua
ambitione. nō salute aīa𝔷 s̄ questū pecunia𝔷. nō xº
ꝑ̄uire mūdo corde et corꝑe i sacris mysteriis. s̄ deliciari
supbire. luxuriari de ꝑudmo chri de elemosinis paupe𝔷
ac ecclesiasticas dignitates abiēdo mltis litigꝫ et
symonijs porq̄ rapiūt q̄ꝫ assequūt nō vocati a deo.
s̄ a dyabolo Qualit hō accedatur et ꝑq̄ ad celebrād. &c
Si vis accedē ad aꝛe cōsidera tota mēte ista duo
Primo illiꝰ sūme charitatē īcendiū. qº sūma bo
nitas pro te vīnculo federata penose sustinuit crucē
obꝑbriū ¶ Scd̄o illiꝰ nobilissimā corꝑis cibatione dul
cissima. sāguinisq3 potione. Tercio attēdas illā btissima
morte dicētes cām. Causa at alia nō fuit nisi necessitas
nr̄e redēptiōis. Vīs at lex pro lese maiestatē offēsione.
offendētē iudicat reū morte. hꝰ rei causa. pro pctīs
exigētibꝫ esse eiꝰ rei morte. pro recōpensatiōe tāti debiti
miseratꝰ deꝰ hūane misere. et ꝑtiens nr̄e morti. pro
uidit et cōcessit ꝑorbꝫ. pro morte homī redīfieri aīa
lui. et offerri sibi hostias et sacrificia placatiōis: vt quo
ties qs peccaret. totiēs edat pro eo necessariū hostias im
molari. q̄ oīa figure erāt et vbre. donº chrs hūani gnūs
caput mitteretr vnīa et zonabil hostia absq3 pctō qui
pro oībꝫ hoībꝫ scipm ex amore offerret ad morte pro
nr̄e morte redēptiōe Sed q2 nō debuit plurtes mori

eo quod illa vna mors satisfecit pro peccatis omnibus factis et faciendis
io sufficit quod illa vna hostia corporis sui quondam pro nobis se-
mel immolata moriens remaneret quotidie a nobis pro residuis
delictorum mystice offerenda deo patri pro nostre communitatione morti
cum quotidie simus obnoxii per peccatum. Unde Augustinus iteratur
quotidie hec oblacio. licet christus semel passus sit. quia quotidie peccamus
saltem peccatis sine quibus mortalis infirmitas viuere non potest. Et quia
quotidie labimur. quotidie christus pro nobis immolatur mystice. hec ille.
Propter quod hoc quod tractatur agitur in missa et omnis ornatus et cerimonia
nihil aliud representant nisi christi passionem. ob hoc super omnia et
necessaria christi mortis memoria in missa. vnde ipse christus ait luce xxii°
Hoc facite in meam commemoracionem. Et ad corinthios xi. Quotiens-
cumque manducabitis etc. mortem domini annunciabitis donec veniat scilicet
ad iudicium. ¶ Unde ergo accedens dic ex toto corde. Pater celestis 16
pie recolens mortem illam vnigeniti filii tui domini nostri ihesu christi
offero tibi hanc hostiam quam ipse olim obtulit pro mea et totius
mundi salute. Pater ad altare tue maiestatis transmitto
oblacionem vnam. quam tu immensitate misericordie misisti ad
altare crucis immolandam pro nobis. Recordare ergo illius sacri
sudoris quod gutte sanguinis decurrentis in terram. Respice
illam virgineam carnem verberibus crudeliter flagellatam colaphis
alapis cesam clauis confixam lancea vulneratam. Illa ergo precious
que filium tuum traxit et vincit vt in statera victoriose crucis
totius mundi peccata librares. ipsa te cogat pro misericordia nobis im-
pendenda. Respice obsecro non nostra peccata sed in faciem christi tui
Non enim in iustificacionibus nostris preces nostras prosternimus. sed
in multitudine miseracionum tuarum. ¶ Credo si vis ad altare
accedere et inflammari considera illius sacri corporis cibacionem
dulcissimam et vide quam bonus et suauis est spiritus tuus eius
in nobis quem cognita et veluta prouidit nobis pater noster celestis
viuificatiua alimenta. Quare necesse sit anime nostre recipere
venerabile sacramentum

Quia enim racionalis creatura
ad hoc facta est vt sit capax et particeps bonitatis dei
ex qua participacione viuere et ad bene esse peruenire debet
sine qua ex se ad nihilum tendit et ad mortem sempiternam nisi
per cibum viuificantem nutriatur vegetetur ex participacione diuine

vnitatis et glorie quam participacione idest comestione verbo
quia sicut corpus animale per cibum viuificatur calescit et impig-
natur. sic anima racionalis per spiritum christi quem sumere debet pleno af-
fectu et intellectu nutritur et inflammatur. Et angeli in patria
pleno haustu bibunt de spiritu plenissime et vino forte luunt
ac saciantur ab vbertate domus eius. Sic sapiencia autem prouidit
vt racionales animas hominum quas tam care emit ac redemit et
per graciam magnificauit ac effecit similes angelis dei cibaret
illo pane quo angeli nutriuntur sine quo nec illi nec isti viuere
possunt et hoc per aliquem modum conuenientem nobis paruulis
quia impossibile est nobis comedere cum isto mortali corpore illum panem
vite in soliditate proprie forme scilicet diuinitatis. Ideo vt nobis
comestibilem cibum preberet sub forma conuenienciori scilicet
panis et vini corporalis dando propter conuenientem similitudinem
panis ad panem et refectionis ad refectionem vt sicut ange-
los viuentes spiritu cibat verbo increato sic mortales homines
cibet verbo incarnato in sacramento suscepto. Unde dictum est
Panem angelorum manducauit homo etc. Et ego sum panis viuus
qui de celo descendi etc. Item non quia sicut cura est deo de cor-
pore animali cuiuscumque prouidere illi cibum conuenientem sic cura
est eidem de nutrimento nobilissimi sui corporis mystici quod est
ecclesia cuius christus filius dei est caput: quod aliunde debet vegetari
et viuere quam a capite suo vt omnia membra scilicet viri iusti vnita
et sibiinuicem coherencia in christo capite vnius spiritu et amore nutri-
atur per hoc sacramentum vnitatis et pacis: ac per hoc sicut non est
vita corporis absque incorporacione sibi conuenientis et sic anime racionali
non est vita spiritualis sine incorporacione et vnificacione huius cibi
spiritualis sibi conuenientis. vnde ipse christus. Qui manducat me.
viuit propter me. Hec autem est differencia inter comestionem corporalem et
spiritualem quia ibi cibus comestus trahitur in substanciam et nutrimentum
comedentis. hic vero comedens incorporatur christo et transit in amore
et vnitate spiritus christi. Ideo dictum fuit beato Augustino. Non
~~diuinitatis~~ ego mutabor in te: sed tu mutaberis in me. et in
mei similitudinem scilicet bonitate sanctitate etc. sicut ignis ferrum
in sui similitudinem conuertit. De latria que soli deo debetur

Secundo dirige mēte tua īteriorē et ꝯpositū
circa ea q̄ agē debes scʒ deū per latam colē
Cultus aūt latē ē soli deo honor īpensus summo cre
atori ex debito sruitutis q̄ obligamur no solū nr̄a · s; nos
ipos īpendē pro suo honore et morī si expedierit ad re
cognitionē bn̄ficioꝝ suoꝝ et sue imēse boītatis nobis
ostēse et hō cordis corde et spū humiliato et toto affectu ·
actu et habitu · gestibus et signis ꝯcernētibus nos ac̄ om
los sue maiestatꝭ et sacrificiis ac muneribꝰ cū veneratiōibꝰ
referamꝰ ad ipm̄ ōem spem nr̄aʒ et desideriū nr̄m
tamq̄ in fine vltimū · ꝓpt q̄ oīa expectamus ab eo in cultu
et retributione bonoꝝ nr̄oꝝ et maloꝝ s̄m retributionē
iusticie sue siue beneplaciti · ¶ De dulia Dulia vero sc̄is
exhibetur honor et deuocio q̄ dr̄ dulia · q̄ no ē cultꝰ
nec adoratio · s; sb rogatio et inuocatio · vt sint apud deū
aduocati pro nob̄ et oīs reuerētia q̄ eis īpenditur ꝓpt
deū cui sūt coniūcti exhibetur Deus aūt debʒ a nob̄ summe
timeri et honorari et amari pͦ ex ꝯsideratiōe sue oī
potentie et iusticie · q̄ nos plenissime ūc dānare pt et sal
uare Est etiā summe timendꝰ · ex hͦ eīm oritur dolor
de peccatis · pudor · suspiria lacrime · tonsiones pectoꝝ · sup
plicationes ieiunia · disciplīe peregrinationes et hmōi
¶ Secundo ex ꝯsideratiōe sue sapiē et maiestatꝭ summe est
honorandꝰ Ex hͦ naq̄ oritur veneratio et reuerētia · genu
flectiones et inclinationes ꝓstrationes orōnes purificationes
ꝯsecrationes mundicia sacroꝝ verboꝝ · vasoꝝ et paramētoꝝ
decor et ornatꝰ · festiuitates etiā celebritates et solemnita
tes luminariū cātꝰ psalmodie hymnoꝝ lectionū et hmōi
¶ Tercio ex ꝯsideratiōe boītatꝭ et clemencie est infinite
amandꝰ Ex hͦ aūt adoritur gratiaꝝ actiones laudes
hymni benedictiones vota sc̄a et recensationes et hmōi

De intencione celebrantis missaꝝ solemnia

Intendere debes vt ex frequentatione diuini
cultꝰ in nob̄ sanctificetur vt a nob̄ per sancta
tem vite glorificetur in nob̄ in mundo · vt tres

cat i nob orbe cult9 et honor dei vt cognoscat tot9 mu̅d9
nos ee clericos vni9 veri dei et saluatoris ihu̅ xp̄i
Inte̅de̅ debes et xp̄i morte̅ meorare Et de h° dictu̅ e̅
sup̄ Inte̅de̅ debes et totā ecclam i̅nuare vt sꝫ ꝯponas
deu̅ orare pro pp̄a cardinalib9 patriarchis archiepis ep̄is
doctorib9 rectorib9 sacerdotib9 clericis monachis religio
sis monasterijs et oib9 xp̄i famulatib9 pro regib9
ducib9 pri̅cipib9 ceteris nobilib9 pro v̄ginib9 viduis
orphanis pegrinis afflictis captiuis debilib9 infirmis
et pro oi p̄plo dei Etiā pro paganis scismaticis et he̅
reticis vt ꝯuertant͛ ad deu̅ veꝝ et sc̅e eccli̅e vnitate Itē
in speciali orare debes pro aliqb9 causis charis sꝫ
parētib9 ꝯsanguineis et aīcis deuotis et t' recomēdatis
ac in tua oroe sperātib9 Itē singularissīe pro tpis et
si aliquē p̄dictoꝝ fideliu̅ p̄pinē ꝯpt odiu̅ il' racore
excludis vt no̅ sit pticeps tali bn̅ficij mo̅rlit͛ peccas
agēs cu̅ odio diuīa mysteria De ꝯfessioe attēdente
et celebrātis facienda

His premissis postq̄ ex ruminacoe p̄dictoꝝ
in meditacioe tua exardescit ignis in corde
tuo enorme purga et emu̅da fetes pctoꝝ
tuoꝝ spu̅ ꝯtrito et humiliato memorās quāta cōmisisti
cogitacoe v̄bo et ope quāta bona omisisti q̄ fac͛e de
buisti et potuisti et veniēs ad spūale medicu̅ et
premi dic pctā no̅ coī et generali ꝯfessioe vt q̄dam
duri corde faciunt palliātes solu̅ v̄boꝝ in gn̄ali ꝯfes
sioe sua enormia pctā et absq̄ verecu̅dia et dolore
talit͛ ꝯficētes vt etiā in plateis posset talit͛ absq̄
rubore ꝯfiteri hoc no̅ e̅ ꝯfessio sꝫ derisio et deceptio
Sed si vis sanari apī vulnea tua de ꝓfu̅do corde et
narra clare et apte q̄ post p̄cedentem ꝯfessione̅ egisti
no̅ solu̅ opa et cogitacoes pn̄sas q̄rum delectacō mē
tem maculat no̅ solu̅ mo̅rlia sꝫ etiā venialia q̄n̄ mora
q̄ ꝯsciam ledunt et mordet Petā per modu̅ gn̄ale

breuiter et clare exprime Deinde pacta prima et cuncta
decantatis illos quinque psalmos scilicet Quam dilecta tabernacula.
Benedixisti Inclina Credidi De profundis cum
suis versiculis et orationibus Dic etiam si tempus suppetit illam
orationem Summe sacerdos que valde efficax est et deuota
Postea procedas ad altare et recole christum euntem ad crucem
et fige cor ad ea que in passione gesta sunt. legas clare
et distincte ea que legenda sunt non multiplicando collectas
nimias nec alia legendo ex deuocione vel arbitrio proprio
quam que a sanctis patribus institutum est **Quomodo sacerdos celebrans
se habeat infra sacrum canonem**

Cum autem perueneris ad sacrum canonem recollige men-
tem ne per diuersa vagetur appone diligentiam
tuam magnam in signis in actibus. maiorem in
verbis. maximam in intencione Primo propter continentiam
dignitatis inmense In memento tu tam pro viuis quam pro de-
functis non fiat cum voce et verbis commendacio: sed tantum mente
discurre per quasdam personas magis intimas. ceterasque
recollige sub compendio referens intencionem ad omnes pro quibus
aliqua orasti vel orare promisisti Cum autem perueneris ad Qui
pridie dirige mentem et intencionem tuam ad faciendum id quod
intellexit christus in sua cena et commendavit sancta mater ecclesia
In communione autem pausa paululum et dic non lingua vel labiis
sed corde Domine nunc quis es tu et quis sum ego vt presumam intromit-
tere in latrinam sordidam corporis mei et anime mee Vt quid me
fecisti vt tantam iniuriam hanc facerem Si ille cum latrina quam non
sufficeret ad tam nobile sacramentum scilicet digne percipiendum quanto
magis ego miser indignus sum qui quotidie pecco: et incorrigi-
bilis persevero et in peccatis accedo: sed infinitum maior est misericordia
tua quam miseria mea vnde confisus de tua pietate presumo te sumere
Hec enim duo maxime requiruntur ad congruam preparacionem
sacramenti scilicet profunda humilitas cum anihilacione sui et conpassione
mortis sue **Quomodo se habeat sacerdos post communionem sacram**

Post communionem si non sentis aliquam spiritualem refec-
tionem signum est spiritualis infirmitatis vel mortis
Ignem posuisti in sinu et non sentis calorem
mel in ore et non sentis dulcedinem Si vero consolationem

sentis aliquam non tibi turbas sed sue bonitati que etiam et malos
et indignos consolatur: et dicas in corde tuo ad meam mise-
riam detestandam me convenit beneficiis suis. Si in pectori
talia sentit. quid faciet si vitam meam correxero. Ideo totis vi-
ribus volo me mutare et sibi semper adherere. Hoc autem non reputes
te posse tuis viribus. sed auxilio gratie eius. Quod ipse mihi et tibi pres-
tare dignetur. Deo gratias in domino lxº viij

**Finit tractatus de preparatione ad missam domini seraphici Jo-
Johannis bonaventura etc.**

**Incipit Manuale beati Augustini episcopi de aspira-
tione hominis ad deum**

Quoniam in medio laqueorum positi sumus fa-
cile a celesti desiderio refrigescimus. Contra
quorum assiduo indigemus munimento ut experge-
facti ad unum verum et summum verum deum cui defluimus
recurramus. Ideo non presumptionis temeritate sed magis dei
dilectione hunc opusculum ad laudem eius operam dedi ut ex
elegantioribus dictis sanctorum patrum breve et manuale verbum de deo
meo semper mecum ferrem ex cuius lectionis igne quotiens tepesco
in eius accendar amore

Nunc adesto mihi deus meus quem quero quem diligo
quem corde et ore confiteor et quantum valeo virtute laudo
glorifico et adoro. Mens mea devota tuo amore suc-
censa te suspirat te inhiat te solum videre desiderat nil huic
dulce nil delectabile nisi de te loqui de te audire de te trac-
tare de te scribere. de te conferre tuam gloriam frequenter in corde
revolvere. Ut tua suavis memoria sit mihi inter hos turbines aliquantum
respiratio mea. Te ergo invoco desideratissime et benignissime
ad te clamo. clamo te magno in toto corde meo. et cum te
invoco. in me capio vero quem omnino non esse nisi esses a me et
ego essem in te. In me es qui manes in memoria mea
ex quo cognovi te et in ea invenio te cum reminiscor tui et de-
lector de te in te ex quo omnia per quem omnia in quo omnia. Tu celum
et terram imples. omnia portas sine onere omnia imples sine
inclusione. Semper agens semper quietus colligens et non egens. Querens cum
tibi nihil desit amas nec estuas. zelas et securus es.